

Leder

Kristin Norseth

Siden starten i 1947 har *Norsk Tidsskrift for Misjonsvitenskap* (NTM) kommet som en trykksak man har kunnet holde mellom hendene og bla i etter behag og når det måtte passe en. Nå er det slutt. Fra og med 2016 publiseres NTM på nettet, som et elektronisk tidsskrift med Open Access. I vår tid er de fleste utrustet med PC, nettbrett og mobiltelefon med internetttilkopling. Man kan fremdeles lese tidsskriftet hvor som helst og når som helst – nå også uten å betale for det. Omleggingen innebærer at stoffet som presenteres – fagfelleverderte artikler, rapporter og bokmeldinger – blir søkbart på nettet og tilgjengelig med det samme. Det vil nå ut til flere enn før, både til akademikere og andre interesserte. Artiklene spenner vidt. Misjonsvitenskap er et tverrfaglig felt. NTM reflekterer dette. Forfatterne våre har ulik faglig ballast og tidsskriftet et bredt nedslagsfelt. Det er et norskspråklig tidsskrift, men åpner også opp for engelskspråklige bidrag, som i dette nummeret.

Omleggingen til Open Access har gjort det nødvendig med ny design. Logoen beholdes, men vignetten er ny. Den viser deler av Grønlands østkyst og er hentet fra et kart tegnet av presten Hans Poulsen Egede (1686-1758) under hans virke som misjonær blant inuitene på Grønland (1721-1736). Som kjent eies NTM av Egede Instituttet, som ble opprettet i 1946 og fikk navn etter denne Norges første kjente og svært omskrevne misjonær. Egede var dypt forankret i ortodoksiens

kirkeforståelse, med vekt på kirken og sakramentene som ramme for forkynnelsen av Guds ord. Samtidig var han påvirket av pietisme og tidlig opplysning. Som sin tids teologer hadde han bred innsikt i en rekke vitenskapsgrener. Han grunnla en luthersk kirke på Grønland. Han arbeidet med bibeloversettelse, drev handelsvirksomhet og foretok geografiske, kartografiske og etnografiske studier. Hans virksomhet førte til at Grønland ble en koloni under danskekongen. Kartet hadde derfor også en politisk funksjon.

Bibeloversettelse var langt fra nytt med Hans Egede og den protestantiske bibel- og misjonsbevegelse fra 1800-tallet av. En eller annen form for oversettelse av Bibelen har gjennom historien alltid gått hånd i hånd med utbredelsen av den kristne kirke. Bibelen forener kirker, konfesjoner og kulturer. Det viser Bill Mitchell i «The Bible and Church Growth: Globally and Locally». Artikkelen er et foredrag holdt under en konferanse i regi av NORME i forbindelse med at det i 2016 er 200 år siden Det norske Bibelselskap ble stiftet. Mitchell har i en årrekke arbeidet som leder for oversettelsesarbeidet til United Bible Societies (UBS) i Sør-Amerika og er både medredaktør og artikkelforfatter i den bredt anlagte boken *Bible in Mission* (Regnum 2014). I foredraget gir han eksempler fra kirken i fortid og nåtid og berører også utfordringene fra den raskt fremvoksende digitale kulturen.

Kirkens og kristendommens transnasjonale karakter tydeliggjøres også ved artikkelen av den amerikanske professoren Eric J Trozzo. Han leder et nyopprettet senter for Luther-studier (2012) ved Sabah teologiske seminar i Malaysia. I artikkelen «The Pastoral Luther as Guide for 'Experience-near' Theology» drøfter han spørsmålet om hvordan luthersk teologi og luthersk identitet kan formidles og skapes i en «ny» kontekst. Han har funnet det fruktbart å ta utgangspunkt i Luther som praktisk teolog heller enn å dosere lutherdommens systematisk-teologiske kjernepunkter. Dette begrunner han med at de spørsmål og anliggender som Luther i sin tid beskjeftiget seg med, er «experience-near» (erfaringsnære) og universelt relevante. Dermed åpnes det opp for en metodologi som tar utgangspunkt i studentenes egen kontekst for så etter hvert å kunne bevege seg over til det han betegner som «experience-far» (erfaringsfjern). Han viser til eksempler og gjør det helt klart at læreren må ha kirkehistorisk kunnskap.

Jostein Lorås er historiker og professor i samfunnsfag ved Nord Universitetet og har levert artikkelen «Som faar uden hyrde: Norsk Finnemisjon i et sørsamisk område primo 1900-tallet». Han stiller seg svært kritisk til Finnemisjonens egne framstillinger av arbeidet, som han mener er idylliserende propaganda og systematisk underslår negative samiske reaksjoner og motstand. Man har få samtidige stemmer fra samisk miljø i det aktuelle området og står overfor et kildemetodisk problem. Forfatteren viser at de finnes og vier særlig oppmerksomhet til innsamlingen av samiske artefakter, som senere ble overført til Etnografisk museum. Han ser med kritisk blick på denne innsamlingen, på misjonens syn på samene og dens medvirkning i statens assimilasjons- og fornorskningpolitikk overfor samene.

Forsker, statsstipendiat og prof. II ved MF, sr. Else-Britt Nilsen, har vært medlem av nasjonale økumeniske fora helt siden begynnelsen av 1990-tallet. I årene 2011-2015 var hun styreleder i Norges Kristne råd. Hennes artikkel «Norges Kristne Råd – et fellesskap av kristne kirker og trossamfunn i Norge» er et bearbejdet foredrag som hun holdt da hun gikk av. Her gir hun et historisk resyme av og perspektiver på utviklingen fra 1990-tallet av. Artikkelen vil derfor være en god kilde for fremtidig forskning på norsk økumenikk i denne perioden.